

Vážená paní starostko, vážený pane starosto,
vážení představitelé jihočeských měst a obcí,

léto je v plném proudu, pro někoho nastala okurková sezóna, ale my pilně pracujeme. Jsme součástí projektu **ADAPTRegion AT-CZ** v programu Interreg V-A Rakousko – Česká republika, který se věnuje **adaptačním opatřením na změnu klimatu**, a právě tomuto aktuálnímu tématu bychom rádi věnovali toto vydání našeho Zpravodaje.

Adaptace na změnu klimatu

Dopady změny klimatu, které jsou čím dál více citelnější i v Evropě, staví společnost před **nové výzvy**. Nejen Česká republika čelí v posledních dekádách zvýšené četnosti extrémních projevů počasí souvisejících s měnícím se klimatem. Zvyšují se průměrné roční teploty vzduchu a nadále se pravděpodobně bude zvyšovat frekvence výskytu, intenzita i délka trvání období s extrémně vysokými teplotami. Stoupá riziko přívalových dešťů a následných lokálních povodní a roste rovněž rozkolísanost průtoků (sucha vs. povodně). Očekává se, že zimní úhrny srážek se budou zvyšovat a letní srážkové úhrny budou naopak klesat, významně vzroste počet dnů bezsrážkového období a riziko vzniku sucha. Klimatické modely předpovídají také zvyšující se četnost extrémních povětrnostních jevů (vichřice, tornáda ap.).

Mnoho měst proto již nyní vytváří **strategie adaptace na změnu klimatu**, čímž přímo navazují na *Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách České republiky*, schválené Usnesením vlády ČR v roce 2015.

Pro naplnění těchto vizí zvýšení odolnosti a snižování zranitelnosti vůči negativním dopadům klimatické změny, zejména vysokých teplot, městského tepelného ostrova a vln horka a nedostatečného zasakování srážkových vod, je vhodné uplatňovat opatření blízká přírodě s využitím **ekosystémových služeb zelené a modré infrastruktury**.

Zelená infrastruktura, tvořená všemi druhy zeleně v krajině, přirozeně ochlazuje své okolí. Ochlazující účinek je nejvyšší u dřevin a u vzrostlých stromů, pokud mají dostatečnou zásobu vody v podzemních vrstvách. Důležitá je dostupnost vody, a proto je nutno zlepšovat životní podmínky vegetačních prvků a ploch zajišťováním dostupnosti vody v půdní vrstvě pomocí prvků tzv. **modré infrastruktury**.

Vhodné je podporovat zasakování a zadržování srážek v místě jejich dopadu zaváděním propustných a polopropustných ploch a vytvářením lokalit určených pro retenci a akumulaci srážek (poldrů, vodních nádrží, umělých mokřadů a dalších prvků tzv. modré infrastruktury). Snížení akumulace slunečního záření v městském prostředí lze dosáhnout také použitím odrazivých materiálů a barev tam, kde je to vhodné.

Projekt ADAPTRegion AT-CZ

Cílem projektu podpořeného Evropskou unií, v rámci programu Interreg V-A Rakousko-Česká republika, je zvýšit schopnost obcí a dalších subjektů kvalifikovaně reagovat na změnu klimatu a včas se adaptovat na hrozby, které jsou s touto změnou spojené.

EVROPSKÁ UNIE

Evropský fond pro regionální rozvoj

Podobná výchozí situace a prostorová blízkost skrývají v sobě možnost učení se od sebe navzájem a díky spolupráci projektových partnerů Nadace Partnerství, Klimabündnis Oberösterreich, Energetické agentury Vysočiny, Energy Centre České Budějovice, Regionální rozvojové agentury jižních Čech příležitost rozvíjet a realizovat přeshraniční a propojující nabídku v podobě dlouhodobé podpory obcí a dalších institucí při adaptaci na změnu klimatu.

V rámci tohoto projektu nabízíme **poradenství v oblasti adaptačních opatření na změnu klimatu**. První částí projektu je **sběr informací** o plánovaných investicích jihočeských měst a obcí. Zde nás zajímají zejména veřejné budovy a prostranství, která **disponují adaptačním potenciálem**. Co to znamená v praxi? Plánujete opravu budovy veřejné knihovny? My Vám pomůžeme s přípravou zadání pro projektanty tak, aby mohla být podle tohoto zadání zapracována adaptační opatření (např. využití místních zdrojů, využití dešťové vody, vytvoření zelené střechy, přeložky umožňující další výsadbu atd.). Pomůžeme Vám tedy specifikovat, co přesně chytit od řešení daného projektu. A věřte, že tyto otázky se dotýkají každé obce. Chcete rozšířit veřejnou zeleň? Pak je potřeba vyřešit také otázku, čím se tato zeleň bude zalévat.

Co se považuje za **adaptační opatření na změnu klimatu**? Může to být zelená střecha či fasáda na obecní budově, obnovený mokřad v katastru obce, systém recyklace šedé vody, revitalizace potoka, veřejná prostranství zohledňující možnost další výsadby, parkovací místa umožňující vsak vody, environmentální park či zahrada atd. Na příklady těchto adaptačních opatření se můžete podívat na <https://www.adaptterraawards.cz/cs/databaze>.

Města a obce mohou samozřejmě pro realizaci adaptačních opatření čerpat z mnoha **dotačních programů**. Jednou z možností je využití národních dotačních programů, další zdroje nabízí Norské fondy či dotace EU. Podrobnější přehled dotačních možností najdete na našich stránkách v odkazu https://eccb.info/wp-content/uploads/2021/07/dotace_2021.pdf.

Adaptace v Českých Budějovicích

Příkladem za všechny může být statutární město **České Budějovice**, které právě nechává vypracovat vlastní adaptační strategii. **Strategický dokument** navrhne proces přizpůsobení se dopadům změny klimatu pro území města. Dokument bude tvořit analytická, návrhová a implementační část, dále bude doplněn akčním plánem se zásobníkem konkrétních opatření, aktivit a projektů navržených k realizaci. Po dokončení dokumentu, jeho veřejném projednání a posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí, bude Adaptační strategie předložena ke schválení Radě města.

Do přípravy plánu bude formou anket, besed a komentovaných exkurzí zapojena široká veřejnost, včetně zástupců územních skupin, místních spolků a neziskových organizací, univerzit nebo podnikatelského sektoru. Důležitou prioritou bude ochrana nejzranitelnějších skupin obyvatel, jako jsou senioři, dlouhodobě nemocní nebo děti. Více informací najdete na stránkách projektu <https://www.adaptuj-cbudejovice.cz/>. Součástí projektu je mimo jiné i **pocitová mapa**, kde mohou sami občané vytipovat místa, která potřebují změnu.

Ke čtení

S tématem adaptačních opatření na změnu klimatu souvisí samozřejmě i nakládání s vodou. České vysoké učení technické v Praze vydalo ve spolupráci s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem „**Voda ve městě – metodika pro hospodaření s dešťovou vodou ve vazbě na zelenou infrastrukturu**“.

Tato metodika by měla poskytnout úvod do problematiky hospodaření s dešťovou vodou ve městech ve vazbě na zelenou a modrou infrastrukturu. Zaměřuje se na realizaci na městech vlastněných pozemcích, budovách a na veřejných prostranstvích. Veřejnost se tak může více dozvědět o výhodách zadržování dešťové vody, územním plánování, veřejné výstavbě či důležitosti kvalitního veřejného prostoru. Tato zajímavá metodika je **volně ke stažení** na <http://www.vodavemeste.cz/>.

Inspirativním čtením (bohužel jen v němčině) může být i **strategický plán Vídně**, který velmi detailně zpracovává problematiku městského tepelného ostrova. Dokument je k dispozici na <https://www.wien.gv.at/umweltschutz/raum/uhi-strategieplan.html>.

Komunitní energetika

Říká Vám něco společenství (či družstvo) pro obnovitelné zdroje energie? Nebo komunitní energetika?

Za těmito názvy se ukrývají (nové) **možnosti pro 100% lokální dodávky obnovitelné energie**. V těchto energetických komunitách je možné **společně vyrábět, skladovat a využívat obnovitelnou elektřinu**. Občané, obce a malé a střední podniky se mohou spojit na místní úrovni a využít tuto novou formu „ekonomiky sdílení“ k společné podpoře energetické transformace.

Ve středu 7. 7. 2021 schválil rakouský parlament Zákon o obnovitelných zdrojích (EAG). Nový režim financování pro zelenou elektřinu však ještě není pevně stanoven v rezoluci; musí být také schválen Federální radou a v některých bodech i Evropskou komisí.

Cílem EAG a souvisejících právních ustanovení je pokrýt 100% domácí spotřeby elektřiny od roku 2030 z obnovitelných zdrojů energie a do roku 2040 učinit Rakousko klimaticky neutrálním. Za tímto účelem má být ve financování poskytnuta částka až 1 miliarda EUR ročně. Kromě toho je vytvořen právní základ pro místní energetická společenství domácností a malých podniků.

V ČR zatím na nový energetický zákon (EZ) stále čekáme. Jeho věcný záměr byl vládou schválen v prosinci 2020, předpokládaná účinnost zákona je ale nejdříve k datu 1. ledna 2023. Nový energetický zákon má obsahovat transpozici posledních legislativních návrhů Evropské komise, zejména „Zimního balíčku“ z konce roku 2016, který Komise upřesnila v následujících letech. Musí též reagovat na aktuální klimatické a energetické cíle do roku 2030 i na očekávanou decentralizaci a digitalizaci energetiky.

Zásadní změnou v novém energetickém zákoně bude právě **decentralizace energetiky**. Nová právní úprava podle něj zavede mimo jiné takzvané **energetické společenství**, které pro své členy nebo společníky bude oprávněno vyrábět a dodávat elektřinu nebo zajišťovat dodávku elektřiny nakoupené od jiných účastníků trhu.

Budeme se těšit na případnou spolupráci!

Energy Centre České Budějovice, z.s.

nám. Přemysla Otakara II. 87/25

370 01 České Budějovice

www.eccb.cz

Jsme zde s nabídkou našeho bezplatného poradenství v oblasti zateplování, vytápění a obnovitelných zdrojů. Města a obce mají možnost si objednat naši návštěvu přímo u sebe.

ECČB

LAND
OBERÖSTERREICH

